

Cultura Nostra

Kárpát-medencei Történelmi Vetélkedő

1. forduló
2016. december 8.

- Hány forintot fizetett egy báró a búcsúcéduláért?
a) 5
b) **10**
c) 2
d) 3
- Ki volt a Német-Római császár Luther fellépése idején?
a) II. Miksa
b) **V. Károly**
c) I. Ferenc
d) I. Lipót
- Ki állt a kibontakozó német parasztfelkelés élére?
a) **Münzer Tamás**
b) Götz von Berlichingen
c) Sebastian Lotzer
d) Geyer Flórián
- Milyen vallásúak voltak Pázmány Péter szülei?
a) **református**
b) katolikus
c) evangélikus
d) unitárius
- Az alábbi személyek közül ki készítette elő Luther útját?
a) **John Wycliff**
b) Szent Ferenc
c) Aquinói Szent Tamás
d) Thomas Becket
- Egészítsétek ki a dal szövegét: "Erős várunk nekünk az Isten, És fegyverünk ellen"
a) **ellenség**
b) hitetlenség
c) kapzsiság
d) tudatlanság
- Melyik templom katolikus kézre kerüléséhez van köze Giacomo Barbiano Belgiojoso grófnak?
a) Érsekújvár
b) Losonc
c) Zólyom
d) **Kassa**
- Mit jelent a sola gratia kifejezés?
a) **egyedül a kegyelem**
b) egyedül a kegyelet
c) egyedül a hitel
d) egyedül a hit

9. Melyik egyetem volt a németországi kálvinizmus központja?
- a) Münster
c) Wittenberg
b) **Heidelberg**
d) Hamburg
10. Ki hozta létre az első katolikus kézben lévő nyomdát?
- a) Pécsi Lukács
c) Forgách Ferenc
b) Pázmány Péter
d) **Telegdi Miklós**
11. Az alábbi egyházi méltóságok közül melyiket tartja elfogadhatónak Luther?
- a) gvárdián
c) prépost
b) **püspök**
d) generális
12. Mennyi idő alatt végzett Luther az Újszövetség lefordításával?
- a) egy év
c) **3 hónap**
b) három hét
d) két év
13. Kinek a művére válaszolt Pázmány Péter Felelet című írásával?
- a) **Magyari István**
c) Alvinczi Péter
b) Bornemisza Péter
d) Gyarmati Miklós
14. Ki illusztrálta Luther bibliafordításának első kiadását?
- a) Raffaello Santi
c) Albrecht Dürer
b) Leonardo da Vinci
d) **Lucas Cranach**
15. Kit jelöl a praeceptor Germaniae kifejezés?
- a) Freisingi Ottó
c) **Philip Melanchton**
b) Johannes Bugenhagen
d) Kaspar Cruciger
16. Ki volt az esztergomi érsek Luther téziseinek megjelenésekor?
- a) **Bakócz Tamás**
c) Fráter György
b) Pázmány Péter
d) Szatmári György
17. Melyik rend tagja volt Dévai Biró Mátyás?
- a) premontrei
c) **ferences**
b) piarista
d) domonkos
18. Kit neveztek „magyar Luthernek”?
- a) **Dévai Biró Mátyás**
c) Sztárai Mihály
b) Ozorai Imre
d) Sylvester János
19. Ki a műfaji ihletője Pázmány Péter „Kalauzának”?
- a) Jacob Laynez
c) Nicolas Bobadilla
b) Peter Faber
d) **Roberto Bellarmino**

20. Ki a szerzője az Orthographia Ungarica című műnek?

- a) **Dévai Biró Mátyás**
- b) Istvánffy Miklós
- c) Sylvester János
- d) Ozorai Imre

21. Ki az alkotója Zsuzsánna és a két vén című darabnak?

- a) Honterus János
- b) Gálszécsi István
- c) **Stöckel Lénárd**
- d) Eck Bálint

22. Melyik város volt Honterus János tevékenységének színtere?

- a) Nagyszeben
- b) Lőcse
- c) **Brassó**
- d) Kassa

23. Melyik főúr feleségét illették a lutheránus nőstényoroszlán névvel?

- a) Forgách Ferenc
- b) **Török Bálint**
- c) Perényi Péter
- d) Nádasdy Tamás

24. Melyik birodalmi gyűléssel kapcsolatban született meg a „protestáns” kifejezés?

- a) regensburgi
- b) **speyeri**
- c) wormsi
- d) augsburgi

25. Melyik szerzetesrendet hívják ruhája alapján „fekete rendnek”?

- a) kamalduli
- b) premontrei
- c) **jezsuita**
- d) ciszterci

26. Melyik mű szerzője Bornemisza Péter?

- a) Oidipus
- b) Medeia
- c) Antigoné
- d) **Elektra**

27. Ki képviselte az alább felsorolt főpapok közül Magyarországot a trentói zsinaton?

- a) Kollonich Lipót
- b) **Draskovich György**
- c) Bakócz Tamás
- d) Széchényi György

28. Melyik felekezetet jelöli az ágostai hitvallást követők kifejezés?

- a) unitárius
- b) anabaptista
- c) **evangélikus**
- d) református

29. Magyarország mely tájegységén keletkezett az ötvárosi hitvallás?

- a) Kárpátalja
- b) Órvidék
- c) **Felvidék**
- d) Erdély

30. Honnan érkeztek jezsuiták Báthory István fejedelemsége idején Kolozsvárra?

- a) Spanyolország
- b) Csehország
- c) Itália
- d) **Lengyelország**

31. Mit jelent az anabaptista kifejezés?

- a) képromboló
- b) Szentháromság tagadó
- c) újrakeresztelő**
- d) bálványimádó

32. Hogyan végezték ki az anabaptista Fischer Andrászt?

- a) keresztre feszítették
- b) egy vár sáncáról a mélybe vetették**
- c) kerékbe törték
- d) karóba húzták

33. Melyik tó közelében található a reformáció kihívásaira választ adó katolikus zsinat helyszíne?

- a) Maggiore-tó
- b) Trasimenus-tó
- c) Garda-tó**
- d) Comói-tó

34. Mit jelent a szuperintendens kifejezés?

- a) protestáns püspök**
- b) protestáns felügyelő
- c) presbiter
- d) gondnok

35. Melyik országgyűlés választotta Erdély fejedelmévé Bocskai Istvánt?

- a) szerencsi
- b) futaki
- c) medgyesi**
- d) szécsényi

36. Ki a szerzője Az igaz teológia főbb tételei című műnek?

- a) Szamosközi István
- b) Sztárai Mihály
- c) Szenci Molnár Albert
- d) Szegedi Kis István**

37. Melyik protestáns központ volt 1535-től a Enyingi Török család tulajdonában?

- a) Sárvár
- b) Németújvár
- c) Eperjes
- d) Debrecen**

38. Mióta használjuk Debrecen kapcsán a „kálvinista Róma kifejezést?

- a) XX. sz.
- b) XIX. század**
- c) XVII. sz.
- d) XVI. sz.

39. Ki a szerzője a Száz fabula című műnek?

- a) Szkhárosi András
- b) Heltai Gáspár**
- c) Szegedi Gergely
- d) Pesti Gábor

40. Az alábbi tudományok közül melyikben nem volt járatos Szervét Mihály?

- a) orvostudomány
- b) geológia**
- c) teológia
- d) matematika

41. Melyik rendre bízta Oláh Miklós püspök a nagyszombati káptalani iskola vezetését?

a) templomos

b) jezsuita

c) piarista

d) pálos

42. **Döntsétek el, hogy igazak vagy hamisak az alábbi állítások!**

A szombatosok elismerik Jézus megváltó szerepét.

a) igaz

b) hamis

43. A szombatosok fontosnak tartják az Újszövetség tanításait, annak előírásai, törvényei szerint élnek.

a) igaz

b) hamis

44. A református templomokban a belső tér leghangsúlyozottabb eleme az oltár.

a) igaz

b) hamis

45. A kolozsvári és a gyulafehérvári protestáns iskolák János Zsigmond idején az unitárius felekezet birtokába kerültek.

a) igaz

b) hamis

46. A református templomok toronycsúcsán kereszt helyett kakast láthatunk.

a) igaz

b) hamis

47. Segesváron a XVI. század közepén már protestáns főiskola működött.

a) igaz

b) hamis

48. Szegedi Kis Istvánt kémkedés vádjával fogságba vetették.

a) igaz

b) hamis

49. Az adorantizmus tagadja a szentháromság tanítását, ezért azt tanítja, hogy Krisztust, mint Isten fiát nem kell imádni.

a) igaz

b) hamis

50. A peregrináció nagy szerepet játszott a hazai értelmiség ismereteinek gyarapításában.

a) igaz

b) hamis

51. Verancsics Antal esztergomi érsek Hungaria címen részletes leírást készített Magyarország tájairól és nevezetességeiről.

a) igaz

b) hamis

52. Az ország mely területén terjedt a legintenzívebben a szombatos eszme?

a) Királyföld

b) Kun székek

c) Szepesség

d) Székelyföld

53. Az alábbiak közül miről döntöttek a tridenti zsinaton?

a) ius patronatus

b) investitúra

c) rezideálás

d) egyházszakadás

54. Ki folytatta a szombatos „vallásalapító” Eössi András tevékenységét?

a) Báthori Gábor

b) Péchi Simon

c) Bocskai István

d) Gerendi János

55. Ki alapította a bártfai evangélikus tanintézetet?

a) Wágner Bálint

b) Szikszai Fabricius Balázs

c) Stöckel Lénárd

d) Thuri Farkas Pál

56. Hol adták ki első protestáns szerzőink munkáit?

a) Nagyszeben

b) Wittenberg

c) Brassó

d) Krakkó

57. Kinek a birtokán nyomtatták az első magyar nyelvű könyvet?

a) Esterházy Miklós

b) Illésházy István

c) Nádasdy Tamás

d) Wesselényi Ferenc

58. Hol kezdte meg munkáját az első folyamatosan működő és magyar nyelvű könyveket nyomtató nyomda?

a) Sárovar

b) Kolozsvár

c) Szigetvár

d) Segesvár

59. A Szentírás mely könyveit fordította le Pesti Gábor?

a) apostoli levelek

b) evangéliumok

c) Apostolok Cselekedetei

d) Jelenések könyve

60. Melyik pápa nem a tridenti zsinat idején pontifikált?

a) III. Pál

b) IV. Pius

c) III. Gyula

d) X. Leó

61. Melyik törvény írja elő, hogy tilos vallási kérdéseket országgyűlés elé vinni?

a) 1568/8 tc.

b) 1608/1 tc.

c) 1604/22 tc.

d) 1681/12 tc.

62. Hány pontban fogalmazta meg Zwingli állításait?

a) 21

b) 12

c) 95

d) 67

63. Melyik városban zajlott Zwingli és Faber Vitája?

- a) Genf
- c) Zürich**
- b) Bern
- d) Bázél

64. Miben tér el markánsan Zwingli teológiája Lutherétől?

- a) Úrvacsoratan**
- b) kegyelemtan
- c) Bibliaértelmezés
- d) bűnbocsánat

65. Hol találkozott Luther és Zwingli annak érdekében, hogy a vitás kérdéseket megvitassák?

- a) Marburg**
- b) Malbork
- c) Warburg
- d) Wartbug

66. Kinek ajánlotta Kálvin főművének (Institutio) első rövidített kiadását?

- a) I. Ferenc**
- b) I. Ferdinánd
- c) V. Károly
- d) VIII. Henrik

67. Ki fogalmazta meg az isteni parancs ellen vétő uralkodóval szembeni ellenállás tételét?

- a) Luther
- b) Melanchton
- c) Zwingli
- d) Kálvin**

68. A hét melyik napján tartotta üléseit a genfi konzisztórium Kálvin ottiléte idején?

- a) hétfő
- b) csütörtök**
- c) szombat
- d) vasárnap

69. Ki volt a genfi protestáns akadémia első rektora?

- a) Petrus Ramus
- b) Béza**
- c) Miguel Serveto
- d) Inigo Lopez de Loyola

70. Az alábbi személyek közül ki képviselte elsőként a kálvini tanokat Magyarországon?

- a) Kálmáncsehi Sánta Márton**
- b) Skaricza Máté
- c) Melius Juhász Péter
- d) Szegedi Kis István

71. Kit tekinthetünk a debreceni nyomda alapítójának?

- a) Hess András
- b) Kner Imre
- c) Laskai Osvát
- d) Huszár Gál**

72. Melyik vár katonái kértek Melius Juhász Pétertől olyan hitvallási iratot, amely igazolta hitük és királyhűségük összeegyeztethetőségét?

- a) Eger**
- b) Fülek
- c) Losonc
- d) Drégely

73. Milyen kivégzési módot kért Kálvin Szervét Mihállyal szemben?

- a) bárdal történő kivégzést
- b) tűzhalállal
- c) karddal**
- d) guillotinnal

74. Az alábbiakban felsorolt négy állítás közül három Stancarora és Blandratára is igaz. Melyik az, amelyik csak egyikőjükre igaz?

- a) hebraista**
- b) itáliai származás
- c) antitrinitárius
- d) orvos

75. Milyen felekezet tagja volt Dávid Ferenc élete végén?

- a) református
- b) evangélikus
- c) katolikus
- d) unitárius**

76. Ki képviselte azt az álláspontot, miszerint Krisztus csak Isten küldötte, aki kereszthalála miatt küldetését nem tudta teljesíteni, ezért nem is kell őt imádni?

- a) Adam Neuser
- b) Christian Francken
- c) Johann Sommer
- d) Palaeologus**

77. Hogyan fejezte be Dávid Ferenc az életét?

- a) várfogságban halt meg**
- b) családjában hunyt el
- c) máglyahalálra ítélték
- d) száműzetésre ítéelve, távol Erdélytől érte a halál

78. Hol alapított Bethlen Gábor főiskolát?

- a) Marosvásárhely
- b) Kézdivásárhely
- c) Székelyudvarhely
- d) Gyulafehérvár**

79. Hány nyelv szókincsét tartalmazta Pesti Gábor szótára?

- a) 2
- b) 7
- c) 6**
- d) 3

80. Ki rendezte sajtó alá a vizsolyi Biblia második kiadását?

- a) Szenci Molnár Albert**
- b) Káldi György
- c) Károli Gáspár
- d) Békés Gellért

81. Melyik az a főpapunk, aki Németalföldön kapcsolatba került Erasmus-szal?

- a) Fráter György
- b) Oláh Miklós**
- c) Verancsics Antal
- d) Cziráky Mózes

82. Melyik egyházra utal az ariana libere kifejezés?

- a) evangélikus
- b) református
- c) ortodox
- d) unitárius**

83. Kinek a bibliafordításából származik a következő idézet: „Szeressed a te közel való emberedet, azonképpen, miképpen temagadot.”

- a) Káldi György
b) Pesti Gábor
c) **Sylvester János**
d) Károli Gáspár

84. Ki az a humanista, akit Ferdinánd király Európa lelkiismeretének nevezett?

- a) Pierre Abélard
b) **Erasmus**
c) Niccolo Macchiavelli
d) Thomas More

85. Ki jellemezte magát a következő szavakkal: „Trombita, kiáltó szó vagyok”

- a) **Melius Juhász Péter**
b) Dávid Ferenc
c) Károli Gáspár
d) Brodarics István

86. Kinek a nevéhez köthető a latin nyelven íródott latin-magyar nyelvtan elkészítése?

- a) **Sylvester János**
b) Baranyai Decsi János
c) Heltai Gáspár
d) Apáczai Csere János

87. Hol fogalmazták meg a következő alapelvet: cuius regio, eius religio?

- a) Mecklenburg
b) Hamburg
c) Freiburg
d) **Augsburg**

88. Hol tartották az első magyarországi protestáns zsinatot?

- a) Berethalom
b) **Erdőd**
c) Bártfa
d) Debrecen

89. Milyen kifejezéssel illette Luther a törököket?

- a) féreg
b) **véreb**
c) kígyó
d) öleb

90. Hova tette át a székhelyét az esztergomi érsekség a város elestét követően?

- a) Kismarton
b) Pozsony
c) **Nagyszombat**
d) Kassa

91. Ki az ötvárosi hitvallás szerzője?

- a) Gálszécsi András
b) **Leonhard Stöckel**
c) Ozorai Imre
d) Heinrich Bullinger

92. Melyik etnikai közösséghez tartozik a jezsuita rend alapítója?

- a) **baszk**
b) katalán
c) gallegó
d) okcitán

93. Hány nyomtatvány jelent meg Magyarországon 1529 és 1600 között?

- a) **894**
b) 12100

c) 112340

d) 25

94. A tordai országgyűlés határozata értelmében melyik felekezet nem tartozik a recipiált vallások közé?

a) helvét

b) unitárius

c) ágostai

d) unitus

95. A felsoroltak közül mi történt a nagyszombati egyetem alapításával egy esztendőben?

a) Descartes: Értekezés a módszerről b) F Rembrandt: Doktor Tulp anatómiája

c) Moliere színházalapítása Párizsban **d) Francia Akadémia alapítása**

96. Ki volt az a prédikátor, aki mielőtt kilépett volna a házából egy tökört tartott maga elé?

a) Huszár Gál

b) Dévai Biró Mátyás

c) Szegedi Kis István

d) Sztárai Mihály

97. Mi volt a legfájdalmasabb veszteség, amelyet Szegedi Kis Istvánt szenvedett el csanádi tartózkodása idején?

a) megverték

b) megfosztották szeme világától

c) elvesztette a könyveit

d) elvesztette a vagyonát

98. Ki volt az első evangélikus püspök Magyarországon?

a) Gönczi Mátyás

b) Székely György

c) Gyulai István

d) Torda Zsigmond

99. Melyik város nem tagja a Confessio Pentapolitanának?

a) Eperjes

b) Bártfa

c) Lőcse

d) Késmárk

100. Kiket nevezünk szakramentáriusoknak?

a) reformátusok

b) izraeliták

c) unitáriusok

d) ortodoxok